

Застава" налази сваки дан девету, а недељом
недељом и данима иако недеља и свеца једара

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи
лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају
2 потуре.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 кот. од сваке прете
оваких општих гласила

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића
Администрација „Заставе“ налази се у кући где
је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају
2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Памет Василијанова.

Реч је о Василијану Муачевићу. Он мисли да мора говорити па макар то било и лудо. У сабору траже самосталци да се сабор одгоди. У почетку су правним говором одуговлачили само да не дође до кориснога рада, а кад су радикали стали тим смицалицама на крај а они веле да још нису проучили потребе народне. Треба им времена. — Неки су самосталци то одуговлачење бранили али хладно и без икакве воље.

Али отац Василијан устаје, јер га сврби језик и брзга што нико паметан бранити неће

Он вели, сабор на првом месту треба да се споразуме са владикама и патријархом, па и са мађарском владом, па тек када се са њима споразуме и они даду приволу онда нека се ради, али без тога не. Е па лепо оче Василијане, сабор хоће да одузме уживање даљскога властелинства од патријарха. То сабор зато ради тако, што има право да одузме и што тамо народ наш жели. А зато жели што је то праведно. Сада по мудрости и памети оца Василијана прво требамо да питамо патријарха, да ли он пристаје да му се одузме властелинство даљско из уживања? Наравно, патријарх ће бити паметан управо себичан, па ће рећи да не пристаје. И онда по памети оца Василијана не треба одузети од патријарха даљско добро.

Па онда по памети оца Василијана, треба прво питати калуђере да ли ће што штети од манастирских добара давати у народне фондове, ако неће хтећи давати, онда сабор не треба да донесе уредбе да калуђери морају давати. И од куда год прво питај патријарха и калуђере.

Из патријаршеског добра и манастирског прихода треба употребити на народне потребе, али ако они т. ј. патријарх и калуђери не пристану онда не треба ни народу да се даде. Само отац Василијан заборава да све то може сабор урадити и без питања патријарховог и калуђерског.

Али шта ћемо? Василијан мора говорити макар то и не било паметно. Па шта би још хтео отац Василијан? Он би хтео да се сабор одгоди до пролећа а на пролеће опет до пролећа.

Кад је отац Василијан свршио говор није му нико тапшао. Гледао лево и десно па се нашао у чуду. У љутици је рекао кад ми сабор неће да тапше, а мени ће тапшати моји бирачи. Мислио је отац Василијан да његови бирачи не знају даље од носа, али ће се преварити.

Утисци са српског народно-црквеног сабора.

IV.

Јуче сам вам господине Поповићу рекао, како ја као паор судим о бомбонама националиста и радикала.

Толико свама г. Поповићу а сад прелазим на једног вашег друга да и с њим упознам српску јавност т. ј. српске паоре, да види Србин паор са каквим су готовим материјалом дошле српске националисте на српски народни црквени сабор, да дограђују српску народну црквену аутономију. У расправи о верификацији, кад су националисте домиле копља за мандат дра Полита, вођу своје новоорганизовање националне странке, у којој је расправи учествовао и др. Жарко Миладиновић и кад је додао једну реч националистима коју су заслужили од њега, јер су га на то изазвали, рекао је Светозар Прибићевић, од којег су ме само до 5 корака делили, полугласно: неће те бува ујести, да у загребачки сабор уђеш. Кад се ова реч мало распреде, онда из ње човек добија чета ву историју. Из ње се јасно види да су самосталци т. ј. националисте, дошле готове да све оно што год радикали као већина саборска хоће да изведу у интересу општем народном, да националисте учине немогућим. И то све из чисто личне мржње, необзирући се на прилике у којима се налазимо, необзирући се на одговорност коју пред народом на себе узимају. Но националистима је то свеједно. Њима је народно поверење сиграчка, с којом се они могу татрати како је њима воља, њима је стало до своје личне ствари, да радикална странка као већина данашњег сабора не спроведе савремене реформе на аутономну пољу, да се не би још већма популарисала у српском народу, и тиме и оно мало угледа националиста у народу српском утукла. А повољне прилике на које ће требати чекати четрдесет и педесет година а може бити и више српском народу да своју аутономију догради, то је националистима споредна ствар.

А непрестано ми она реч „неће те бува ујести да уђеш у загребачки сабор“ ауји у глави. Како се то има довести г. Прибићевићу у везу са српско-хрватском коалицијом, зар се српски народ борио у Хрватској и Славонији против куеновшти не двадесет и више година и своје прси излагао бајонетима за једног Прибићевића, је ли то паат радикалне и самосталне странке у Троједници гледе политичких избора? Јесу ли то принципи задарске и ријечке револуције? Да, да! Е али је нашим националистима у троједничком сабору ближи и пи-томији Шевић, Милекић

и Недељковић, него Жарко Миладиновић, који се толико година борио против Куеновштине и живот и своју будућност на коцку мећао. Лепо достојанство и кавалерство и једног обичног паора, а не једног земаљског посланика. Право је мени један угледан народни човек рекао, да су ондашњи самосталци а данашње националисте наследници бивше народне Куенове странке. Но ја му нисам веровао. Сад видим да сам био у заблуди, јер сам у оно доба симпатисао бившој самосталној странци; сад тек видим, како научени људи далеко виде и како уму да завире у душу сумњивих људи.

Каменица.

Влада Савић,
ратар.

Стара Србија и реформе

— Уласни податци о арнаутским вулумима. —

Брошира „Стара Србија и реформе“, коју смо примили на пријам, а која је сад изашла у Београду, оптампана из „Српског Књижевног Гласника“, — износи концизне и са објашњењем чл. XXV. берлинског уговора, колико се, заиста, политика аустро-угарске монархије, чија је циљ Солун, коса са завођењем збиљских рефорама у области турске царевине с хришћанским становништвом. Нарочито је истакнуто колико је пројекат реформе аустро-руске акције носио карактер једностраних намера на Балкану и како је сав Марцтешки програм, са отсутности руске акције због руско-јапанског а та и унутрашњих немира у земљи, добио облик искључивости аустријске интервенције у питању рефорама. На супрот томе, сам је берлински уговор, потврђујући принцип париског мира, утврдио као закониту формулу за расправљање источног питања колективну интервенцију свих великих сила. И искључива интервенција Аустрије, због њене тежње не само економског већ и војничког продирања из окупираних Босне и Херцеговине на Вардар, не улива никаква поверења балканским народима.

Колика је ова бојазан, утврдили су толики напори аустријске дипломатије да се пошто пото изузме северо-западни део Старе Србије из области реформне акције. Да ли је игде у Турској несносније стање Хришћана него у косовском вилаету? Ту је од септембра 1904. до септембра 1906. било: 621 убиство; 53 насилне отмице српских жена и девојака; 158 насилних турчења; 161.000 динара уцене; покрадених 320 коња, 740 волова, 2180 оваца и кова, штете од паљевине кућа и летине у вредности од 220.000 динара; 434 неосуђених Срба у

затвору, и најзад, 1628 пребегла Срба због арнаутских настиља. Овакво стање у Старој Србији не само што не искључује реформе већ их императивно и на првом месту захтевају. Овоме на сусрет може ићи само западне демократске државе које су, у осталом, у питању финансијске контроле обележиле легалну формулу колективне интервенције као неку врсту манифестације против искључиве аустро-руске реформне акције.

Лажни гласови о Србији.

Од српске државне канцеларије из Београда за штампарске ствари добијамо ове редове: — У последње време избијају у извесном делу стране штампе равне неистините вести о приликама у Србији, а у најновије време распрострањене су у лондонској штампи вести по информацији „одсека агентуре“ руског министарства спољних послова, о разгранатој и с великом обавишћу спремној завери, у циљу, да се у Србији изврши државни удар и да се протера династија Карађорђевића. — Налазимо за потребно, да редакцијама целе стране штампе обратимо нарочиту пажњу на такве вести и да им по наређењу са меродавног места саопштимо, да су све те вести у пуном смислу тенденциозне и измишљотичне, да од свега тога нема ни труна истине, и да се вести измишљавају једино у том циљу, да се Србија у страном свету дискредитује, и емисија новог српског зајма, по могућству, осујети. — Извор лондонске вести о комплоту у Србији „одсека агентуре“, руског министарства спољних послова, по нашем сазнању и не постоји, — а вест „Leipziger Neuesten Nachrichten“ о завери против краља Петра није из Београда, већ је склована у истој кујни, где и вест лондонске штампе. — Сви кругови у Београду с правом се чуде, што угледна страна штампа тако глупим измишљотинама, указује гостопримство.

Арнаутски злочини.

На св. Никољу, 6. о. м. вренули су се из манастира Девича (у Старој Србији) својим кућама Јања Ратковић из села Лукавца и Тома Симеуновић из села Сиваје (пећске нахије). Недалеко од манастира, у једној клисури сачекали су их Арнаути и из бусија убили Тому на месту, а Јању ранили на три места. И Јања и Тома виђени су и у сваком погледу честити и поштени људи. — За аликовце, Арнауते, држи се да су Дренчани.

Турски протест.

Порта је код преставника великих сила у Цариграду и Лондону учинила представке, што је енглеска застава развијена на два острвца у персијском заливу. Та су острвца удаљена сахат и по од Кеве Елкатифа, врло су мала и изгледа да су без вредности и без значаја. Кеве Елкатиф је на југу турске провинције Ел Хава на истој обали персијског залива. И ако су та острва мала, свакојак о нису без вредности и без значаја већ и зато, што се налазе на северу великог острва Бахраина, које се већ налази у енглеским рукама и у вези с овим и арапским континентом чини знатан део приморја.

Русија и Јапан

Руска влада дала је изјаву о руско-јапанским преговорима. У тој се изјави вели, да су супротни и претерани гласови, који су у последње време проношени о преговорима за трговински уговор и рибарску конвенцију с Јапаном. Тако је штампа саопштила о прекиду преговора, о вероватности посредовања од стране које веће силе и о апелу на изборни суд. Листови су даље јавили, да је узрок неспоразума у вахтенима Јапана, да се пуне јапански бродови на Амур; о слободној превозној трговини од Владивостока до источног мора, о праву Јапанаца да купују имања у Сибиру и о равноправности у руским водама на Далском Истоку. Али у истини ствари не стоје тако, па се онда у изјави опширно ислаже право стање ствари.

Прстен српског краља Радослава.

Добро познати византолог професор Крумбахер држао је недавно предавање у бавањској академији наука. Тема је била о прстену српског краља Стевана Радослава (1228—1234), који је врло ретка драгоценост а чува се у Минхену у једне породице као приватна својина. Прстен има велику историјску вредност, јер је једини за који се зна, да је у вези са познатом историјском личношћу. Прстен је златан, масиван, има једну округлу плочицу са овим натписом: „Веренички знак Стевана, из породице Дукине, прими својим рукама, Ана из дома Комнена“.

Забавно-поучна села у Новом Саду на салашимма.

Други дан Божића после подне биће на два места забавно-поучна села и то на Малом Јарку и на Клисци.

На Малом Јарку у основној школи говориће: о народном здрављу др. М. Свињарев а чи тање М. Вилић професор.

На Клисци говориће у основној школи о узајамној вези домаћег и школског питања Г. Мирковић учитељ а биће и чи тање.

Сви треба да дођете у што већем броју. Одбор.

„Људи природе.“

У Швајцарској, у кантону Тесину, крај места Асцоне, населила се секта посебно необичних људи, који живе одани начелу „натраг к природи“. Пошто су мирни, и живе у најлепшој слици, те не сметају своје суграђане, то их влада трпи и дозвољава, да раде на својем насељеном простору што им је воља. У тој се колонији саставило много настраних људи, са свих страна света, те се подали најпримитивнијем начину живота. Зими станују у шпалџама, које су ископали у земљи, а лети живе у шаторима које сами равају. Карактеристично је обележје ове секте, да се не купају а исто тако и не чепају према начелу, да све мора остати како је природа створила Све, што поседују израђују сами, па и платно, којим се одевају. Не једу ништа друго, него невачињене воћке. Месо неће ни да окусе јер веле, да је грех убијати животиње. За то не обљаче ни ципеле, јер су од животињске коже. Овакој се секти приступила и супруга бавшег надвојводе Леополда, Велфлинга о којима се пронео глас, да се растају. Гђа Велфлинг упознала се понајпре с једним бившим часником и његовом женом, који су били ватрени присташе споменуте секте. Ови су гђу Велфлинг повели у Асцону, да види начин живота ове секте. Гђа Велфлинг се придружила с правим фанатизмом, и хтела је да присили и свога мужа, да тој секти приступи. Надвојвода се међутим не само томе противио, него је и његова, дотле толико спомињана љубав према њој услед тога знатно охладнела. Гђа Велфлинг је наике цели свој живот хтела преуредити у стилу ове секте, одевала се као они, није се чепаљала ни умивала, ходала боса и радила све послове у кући сама. Док је њезин супруг полазио у Цириху предавања свеучилишна гђа Велфлинг се ватворила у своје собе, и није никог пуштала преда се. Како смо већ јавили, бивши надвојвода отишао је на Равиери, па је вероватна вест, да ће се растати са својом женом. Њена сестра додуше побија све те вести и тврди, да нису истините, те да супрузи живу у најбољој слици, но новине као и данашњи бројав из Канеса у којем сам Велфлинг јавља, да ни под који увет неће више живети са својом супругом доказује, да је вест о растави била истинита. Он се тако дуго неће вратити у Швајцарску, док она не оде својим родитељима у Брно.

Најстарија српска породица.

Лист „Стразбургер Пост“ јавља ово: До сада су мислили, да су породице Бурбон и Лотринген, којима може траг да се прати до 866. од новно 898. године, најстарије породице које су познате. Али недавно су нађена два рукописа из 4. века, који утврђују, да у Европи постоји једна још старија породица познатог књижевника Спиридона Гопчевића. Јер он води своје порекло од најстарије словенске династије. Њен траг може да се гачно пратити све до 800. године, кад је велики жупан Војислав дошао на владу. Вероватно је,

да је тај владар био наследник краља или жупана Будимира Светолика. под чијом су владом Срби г. 670. примили хришћанство. Оба споменута рукописа писана су глаголицом и имају податак, да је српски краљ Деса, кад су Грци 1159. године абацили са престола, и о коме се знало само толико, да је у Цариграду умро године 1162. те у заточењу са собом оставио сина Властимира, који се онде оженио једном Гркињом и с њоме имао сина Гојна. Овај се између 1240. и 1272. године са својим сном Десом Гојновим вратио у Дупљу у Црној Гори, где му се родило унук Радослав Гојновић.

Други рукопис набраја прваци у приморју и Боки Которској, те вели: Кнез од Раховца, Војислав Гојновић или Гопчевић, син Радослављев. Тиме је доказана тачност традиције Гопчевићеве породице, по којој су се они прво звали „Гојновићи“, као и то, да су они краљевског порекла. Само су она дотле мислили да им је порекло из породице Немањића. На овај начин објашњено је и то, зашто су Млетчани Гојновић-Гопчевићи, који су се насељавали у њихове крајеве, називали „кнезовима“, управо „контите“, и зашто једна стара херцеговачка песма турског порекла јунака Гопчевића назива кнезом. Талијански вицеадмирал Финкати нашао је још пре неких 20 година у млетачком архиву једнога „comes Urosius Gopcevičius alias Goinovitchius“ који је био командант флоте. У једној повељи из године 1625 спомиње се један кнез Марко Гопчевић, а у другој једној из године 1670. опет један кнез Кристофор Гопчевић, обојица су претци књижевника Спиридона Гопчевића, као што се види из опширног родословља, које имаде нека породица. Из ње се види, да је међу мушким претцима те породице било 5 великих жупана и 4 српска краља, 1 краљ Далмације, 1 велики кнез Црне Горе и Херцеговине, 4 требњанска жупана и 1 рашки жупан. Споредне линије ове породице дале су три српска и бугарска цара, 21 српског краља и 7 великих жупана, те многе војводе и кнезове појединих српских земаља. Женска страна породице има између осталог, 11 грчких, 4 бугарске, 2 македонске и 1 француску краљевску ћерку, једну ћерку дужда Дандола, и друге ћерке влашких и боанских владара. У најновије време Гопчевићи су жељидбеном везом ступили у криво сродство са династијама Црне Горе, Србије, Италије, Русије и Бугарске. Калифорнијска линија Гопчевића, која имаде имања на 80 милијуна динара, решила је, да поводом тога што су нађена ова два рукописа, изда једну опширну историју своје породице од 800 године све до данас и то у три језика скупцоном издању са 40 слика, родословљем и повељама.

Стогодишња жена жељира вод брака.

У женитбеној писарни у Кансау одиграо се неки дан овај необични привор. Пред судца је дошла 100-годишња Марта Мунт и затражила развод брака. „Њега — рече старица — није старост научила памети. Он је лакоуман и не мари више за мене. Ја сам му све до дана данашњега остала верна, ну сада хоћу и ја да добијем натраг своју слободу, према се нећу више удати“. Суд се уверио о истинитости старичиних навода и ослободио је брачне везе, која ју је везала за неверног супруга.

Нећакиња Наполеона III — глумица

Париз очекује нову занимљивост. Маркиза Морни, нећакиња Наполеона III. саставила је египатску игру без речи, коју ће представљати у поворништу Руж. Бивша царица Евгенија замолила је маркизу да одустане од тога корака, али је маркиза није послушала. Она ће ипак ступити на поворницу. Ступиће на сваки начин, само ако је не спречи у том каквој сплетка од стране породице Бонапартисе, која се спрема, да уметничкој каријери нећакиње цара Наполеона III свом стане на пут.

Поплава у Травнику

Из Сарајева добила је београдска „Политика“ овај бројав: „У травничком округу набујале су реке и потоци, којих иначе има много, тако да су сва нижа места под водом. Поплављен је и Травник. Вода је у њему висока два метра. Штета је огромна“.

Брзојави „Застави“.

Стигли 22. децембра.

Болест књегине Милене.

Цетиње. Књегина Милена болује већ од 3 месеца од Руселитиса; болови су у последње време мало попустили.

Железничари у Бугарској

Софија. Код министра председника Петкова била је депутација железничара и тражили су већу плату и да се укине нов закон противу страјкача. Министар председник одговорио је да ће предузети најстрожије мере.

Т р г о в и н а.

БУДИМПЕШТА, 4. јануара 1906. (Бројавни извештај).

Готова роба.

Раж прве калквоће 12 кр. 80 п. до 12 кр. 95 п.

Раж средње калквоће 12 кр. 65 п. до 12 кр. 75 п.

Јечам за храну 12 кр. 60 пот. до 12 кр. 90 пот.

Јечам за кување пива — кр. — п. до — кр. — п.

Зоб прве калквоће 14 кр. 60 п. до 15 кр. — п.

Зоб средње калквоће — кр. — п. до — кр. — п.

Букуруз домаћи 12 кр. 50 пот. до 12 кр. 70 п.

Т е р м и н и.

Жито за април 1907. 14 кр. 92 п. до 14 кр. 94 п.

Жито за октобар 15 кр. 46 п. до 15 кр. 48 п.

Раж за април 1907 13 кр. 32 п. до 13 кр. 34 пот.

Букуруз за мај 1097. г. 10 кр. 24 п. 10 кр. 26 п.

Резица за август 26 кр. — пот. до да 26 кр. 20 пот.

Све од 100 кила

Нова радња готових

ОДЕЛА

Панте Спања у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман набор најмодернијег јиног јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Цене ниске и утврђене
I. 1325 45—

ОРАЈА, ЈАБУКА ●

СУВИХ ШЉИВА

нуди најјефтиније

Алекс. А. Мудрон,

Митровица (Срем).

I. 1461 29—

*Застава" налази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.

За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: а пола године 3 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

Издање „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића: Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

У Бечу остају — стари.

У аустријској делегацији била је реч о Босни и Херцеговини Све је ишло, као да су држали пре тога — пробе. И питања и одговори

Делегат Толингџер је питао: Шта је са српском агитацијом у Босни и Херцеговини, коју шири Србија. Други су питали друго, те је министар Бурјан могао да каже све, што је хтео.

А казао је, како се доиста опажа агитација у Босни, која се шири из Србије. А казао је, како Срби у Босни и Херцеговини не жуде за Србијом. И како и Мусломани не теже за Цариградом, јер знају да им је у Босни много боље и много слободније. (Зато су се зар иселили толики чак у авијске пуштање). Дале је говорио министар, како ће ускоро устрећи Босну и Херцеговину слободном штампом и ако се боји да је то прерано и неће бити добро. Обећао је, да ће Босна и Херцеговина добити и свој парламент, само док буде боље време.

Министар Бурјан је дакле доказивао, да у Босни и Херцеговини никоме не пуца срце ни за Цариградом ни за Београдом. Говорио је како је оном народу добро под садањом управом и биће му још боље.

Тада устаје известилац Шустерчић и доказује како би добро било да се Босна и Херцеговина присаједине Далмацији. С тим се завршило и само што није било — бенгалске ватре.

Из овога се види, да нови министар заједничких спољних послова барон Ерентал мисли о Босни и Херцеговини исто онако, као бивши министар Голуховски.

И барон Ерентал пожурео се да то изнесе пред свет, јер он је био шаптало у оној представи, коју смо гледали у аустријској делегацији.

Дакле политика је остала стара. Гроф Голуховски цао је и због политике, коју је водио према тројном савезу и због политике, коју је водио према Босни и Херцеговини и због политике, коју је водио према Србији. Његов је пад највише ускорила политика према Босни и Херцего-

вини. Он није знао како мисли Русија, Француска и Енглеска у том питању и кад је краљев пут у Требиње изостао, гроф Голуховски није више могао дуго остати на своме месту.

Кад је дошао барон Ерентал пониче питање: Хоће ли он продужити Голуховску политику? И сви који су познавали прилике, рекли су: Оно није била Голуховска политика. Оно је била политика „Беча“. Голуховски је водио ту политику, само невешто, а ту политику мораће да заступа и Ерентал, само вештије Полузванични бечки листови обележили су то овим речма: Ерентал ће заступати исту политику као Голуховски, само ће имати другу тактику.

Ово се показало сасвим јасно у аустријској делегацији. Ерентал хоће на длаку оно исто што и Голуховски, само му је тактика друга. Ту је тактику обележио известилац Шустерчић, кад је изрекао, како би „добро и полезно“ било да се Босна и Херцеговина прикључи Далмацији. Дакле не Хрватској и Славонији. Камо припада Хрватска и Славонија, то се зна. Она спада у ову нашу половину монархије, а не у ону преко Литаве. Што да се Босна и Херцеговина присаједини Далмацији?

Далмација је нешто сасвим друго, управ нешто сасвим десето. Далмација је покрајина за коју би се понајпре могли одушевити Аустријанци и Мађари и у Хрватској и Славонији.

Далмација! Она сачињава тројну краљевину са Хрватском и Славонијом. По закону спада чисто и јасно у нашу полу монархије. Али у ствари нема Хрватска и Славонија ни најмања посла са Далмацијом. Далмација припада аустријској половини монархије. Треба до душе да се сједини Хрватској и Славонији, али то је далеко.

У Аустрији тако схватају ствар, да би Аустрија пре требала да пропадне, но што би смела допустити, да се Далмација присаједини Хрватској и Славонији. Без Далмације је Аустрија — ништа. Кад дакле у Аустрији верују, да Далмација никад неће припасти Хрватској и Славонији,

онда ће радо пристати да се Босна и Херцеговина присаједине Далмацији.

Но у Хрватској и Славонији друкче верују. Тамо је тврда нада, да ће се у доста кратком времену присајединити Далмација Хрватској и Славонији. Па с тога рачуна Ерентал, да ће се тамо обрадовати, кад чују, да ће добити не само Далмацију, него с њом заједно и Босну и Херцеговину.

У Бечу држе, да се и Мађари неће томе толико опирати. Они подижу индустрију, а индустрији треба пијаце. Па ако се Мађари и не би радовали, да имају посла са толиким Словенима Далмације, Босне и Херцеговине, они би се ипак радовали да добију све пијаце Далмације, Босне и Херцеговине.

Ето, то је та нова тактика Ерентала. Но ми смо чврсто уверени, да рђавој и неприродној политици не помаже никаква тактика. Може неко камен а кувати, а пећи, а пржити, никад од тога не буде печење. И све је увалуд. Никад се и нећемо најести од Босне и Херцеговине.

Нови Сад, 28. новембра.

Краљевски комесар на српско народном црквеном сабору. До овога часа још није решено питање: ко ће бити краљевски комесар на српско народном црквеном сабору. Види се да су велике теškoће при решавању тог питања. Патријарх Георгије желео је у првом реду Милана Заку, великог жупана Вршца и Панчева, но како смо извештели он је одбијен, па и други патријархови кандидати. Сад патријарх Георгије и сви његови раде свом силом да краљевски комесар буде барон Миша Николић, брат Феодора Николића. Б.-пештанска политичка кореспонденција разаслала је јуче брзојав, што смо га и ми јуче донели у јутарњем броју „Заставе“. У томе брзојаву вели: „као да ће наименован бити барон Миша Николић.“ Међутим смо јутрос добили извештај из Будимпеште, где се вели, да ће се питање наименовања решити по свој прилици у среду. Наш извештај вели, да су врло многи кандидати, о

ПОДЛИСТАК.

МЛАДИ КРАЉ.

— Оскар Ујлд. —

Беше вече уочи дана крунисања, а млади краљ остао је сам у својој раскошној одаји. Сви дворјани његови замолише га да их отпусти, поклониле му се до земље по обичају, па одоше у велику дворску салу, да чују још неке заповести од главног церемонијера.

Шеснаестогодишњем краљу не беше ни мало криво, што ови одоше. Чисто му одлакуло и леже у меке душеке на својој постељи; лежао је тако непомично гледајући са отвореним устима као шумска зверка, када је ловци ухватиле.

И заиста ловци су га нашли; случајно наиђоше на њ, када је он полунаг, са свиралом у рукама, ишао за стадом коза сиротог пастира, мислећи да је и сам његов син. А он беше једини син ћерке старог краља, плод њезина тајнога брака са човеком много ниже положаја, странцем који је очарао краљеву ћерку. Други су говорили да је то био уметник из Римини, којег је принцеза ценила и који је ненадно нестао оставивши неовршен рад, што га је радио у саборној цркви. Детенце од осам дана узеше од матере када је спавала и дадоше га на чување једном сељаку и његовој жени, који нису имали деце а живили су дубоко у шуми. Туга

и болест, — како рече дворски лекар, — или као што други говораху, јаки талијански отров у вино, уби бледу принцезу, што га је родила. Тога часа када је верни улак носећи дете пред собом у седлу, скочио са коња и закуцао на колиби пастира, тада је тело принцезино спуштено у раку, ископану у страни гробља, далеко од градских врата, у гроб, где је већ, — како веле — лежало тело младога лепога странца са свезаним рукама на леђи и изравањеним грудима.

Тако су тихо шапутали једно другоме. А у ствари беше да је стари краљ на самртном часу, грижом савести осетио свој грех, али да не би можда краљевство прешло у туђе руке, заповедио је да доведу дечака и пред саветом га признао себи за наследника.

Пратиоци му у доколици често су говорили како је овај дечко клицо гледајући дивне одоре и богате драгоцености спремно за њ, и с каквом је дивљом радошћу збацио са себе своје грубо коње покривало и тешки огртач од овчје коже. Кадшто је жудео за шумском слободом, раздраживао га је утегнута дворски ред. Али чудновати дворца му, — «Радост, се звао, — беше за њ нови свет за уживање, и тим би могао да се опрости савета или собе за примање, трчао је преко великих позлаћених степеница са бронзаним лавовима, јурио је из одаје у одају, вроз ходнике редом, тра-

жећи зар лека и утехе тузи својој у дивним стварима.

На оваким шетњама, ао што их је он називао, — пратили су га, кадикад, стасити русовоси пажеви у лепршавим плаштосима и леттама. Али често је ишао он и сам, ћутећи зар да се тајна уметности лакше налази у самоћи и да се лепота, као и мудрост, јаче усредсређује у осами.

Чудновате приче причали су о њему. Једном је нестао и после неколико сати наиђоше га у маленој собици на северној страни дворца, задубљена пред кипом Адониса. Видели су га једном где жарким пољупцама љуби мраморно чело древне статуе витинског роба Адријана.

Ретке и драгоцене ствари очаравале су га, те је шиљо људе у далеке земље да му их купе. Највише га је занимало одело, које ће обући о крунисању своме, порфира изаткана златом, круна обасута рубинима и смитар искићен бисером. О томе је премишљао и тога вечера лежећи на дивној постељи својој. Одаја му раскошно намештена. Далеко, далеко у врту певао је славуј. Кроз отворени прозор мирисао је јасмин. Младић отресе са чела вршчу, коврчаву косу, дохвати лиру и додирну прстима струне. Никада још није осећао тако чари красоте као сада.

Када прође поноћ, удари он звонце и уђоше пажеви. Ови га свукоше, полише му на

којима је реч, али се данас још не може по-
уздано рећи: ко ће бити именован. Но по
нашем извештају барон Маша Николић као
да нема никаква изгледа.

И з б о р и.

После избора посланика за народно-црквени
сабор.

Модош, 24. новембра. — Јуче је овде
обављен избор посланика за народно цр-
квени сабор и за световног посланика је
изабран Тоша Рајић већином гласова, а
за свештеничког је изабран Паја Милин
једногласно. Избор је текао овако:

Српска народна радикална странка је
за свога званичног кандидата истакла Мату
Косовца, а за свештеничког кандидата Пају
Милина. Кандидати епископа Летића су
били Младен Пилић и Илија Белеслијан,
а Тоша Рајић се кандидовао као радикал
на своју руку. За званичног кандидата
радикалне странке је гласало 46 гласача
(изборника), за Тошу Рајића 36, а за Мла-
дена Пилића 24 дакле свега 106 гласова,
а толико је предато и веровница.

На биралишту су била сва три канди-
дата Само су Младена Пилића због ње-
говог држања избацили напоље. Резултат
је горе изнесен, а после тога се присту-
пило ужем избору и том приликом је пало
на Мату Косовца 41 глас а на Тошу Ра-
јића 61

После тога се приступило избору све-
штеничког кандидата и једногласно је иза-
бран Паја Милин. Пре тога су сви све-
штеници изашли напоље с мотивацајом,
да не гласају за кандидата што у њему
немају поверења.

Но за тим се распростра глас, да ће
се одржати епархијски народни збор, који
ће осудити држање свештенства „теми-
шварских кругова“ приликом избора по-
сланика за народно-црквени сабор. Но то
оставимо за сада на страну, па појимо
даље: При првом и другом гласању гла-
сали су сви свештеници, осим Дамитри-
ја Којића, за Младена Пилића. При дру-
гом су сви гласали за Тошу Рајића осим
и опет Дамитрија Којића, који је први и
други пут гласао за Мату Косовца. Учите-
љи: Велић (Срп. Пардањ) Торђански (Срп. А-
радац) Давидовић, (Српска Неузвана) гласа-
ли су прво на Пилића па онда на Рајића
Бошковић (Бега Стђурђ) гласао је први
и други пут на Косовца

Као што је познато ово је био учи-
тељски срез, који су учитељи с Матом Ко-
совцем освојили 1892. год. Сад су га учи-
тељи изгубили уз припомоћ учитеља: Ве-
лића, Торђанског и Давидовића. §

руке ружичне воде. Тек што изађоше из собе,
заспао је он.

И сањао је он. Сањао је да је у некакој
дугачкој и висој радионици са пуно раденика.
Слаба јутарња светлост пробија кроз решетка-
ста окна, а бледа лица твалаца прионули су
на радњи својој. Лица им измучена глађу, слабе
руке су им дрхтале. Неколико жена седело је
за столом шијући. Страшан зајад ударао је по
целој радионици. Ваздух тежак и нездрав.

Млади краљ приђе једноме ткачу, стаде
крај њега гледајући га.

Ткач га погледа са пуно злобе.

— Што ме гледаш? Ти си уходи, послао
те је наш господар да нас уходиш?

— Ко је твој господар? — запита га мла-
ди краљ.

— Наш господар је рече ткач горко, —
исто такав човек као и ја. Само је то разлика
међу нама, што он носи танко одело, а ја ово
грубо, и што сам ја слаб од глади, а он да
пузне од јела.

— Па овде су сви слободни, — рече млади
краљ, — и нико те не може начинити својим
робом.

— У рату, — говораше ткач, — јачи
гласи слабијег, а у мирно време — богатији
сиротана. Ми морамо да радимо да живимо,
али нема дају тако малену плату, да умиримо.
Ми радимо господару по цео дан, а он згрће
злато. Наша деца гладују и умиру пре времена,
ми радимо винограду а други пије вино, ми се-
јемо храну, а нама је сто празан. Ми вучемо

Политички преглед.

Мађари и експозе барона Ерентала „Мађарорсаг“ пише о експозеу
барона Ерентала у делегацијама, између
осталог, и ово: „Нови министар спољних
послова барон Ерентал има задаћу, да ко-
ла Аустро-Угарске извуче из онога глиба,
у који их је утерала несретна политика
Голуховскова, али се из експозеа не види,
да ли је у томе већ и успео. Та његова
експозеја иј сувише је оптимистична: Са
свим смо — вели — државама у необич-
ном пријатељским односима, међу тим: Не-
мачка нас је оставила на цедилу прили-
ком флотне демонстрације против Турске;
Русија нас је увукла у несретну ма-
кедонску акцију и успела, да на нас
падне цео одиум те акције; са Итали-
јом су нам толико „пријатељски односи“,
да и Италија и Аустрија тако утврђује
своје границе, као да смо на прагу не-
посредног рата; Западне државе су
нас са Немачком славном изолирале у Ал-
гесирасу; Са Србијом смо у царинском
рату; Румунија пак стално помаже ци-
љеве наших румунских иридендиста у
Ердељу; — једном речи у целом свету
монархија нема ни једног истин-
ског, искреног пријатеља. — Експозе
не износи ни један позитиван до-
каз, да се наш бедни међународни
положај ма у колико поправио. Но за
похвалу је, што у експозеу Еренталову
нема оног агресивног, свађалачког, недип-
ломатског тона који је карактерисао ра-
није експозеје Голуховскове. На против
има сад у експозеу пуно изјава о лепим
жељма. Међу тим све су то почетци, наш
међународни положај треба из основа
променути, побољшати

Камен темељац наше спољне поли-
тике на Балкану треба да буде: да
се на Балкану политички не ме-
шамо, али да покушавамо економ-
ски задобити терена. До сад смо пак,
овоме сасвим противну политику водили.
Хтели смо да приграбимо руковођење целе
политике у Македонији, а довели смо
ствар до економског прекида са својим
непосредним суседом, Србијом и тиме
скоро са целим Балканом. Барон Ерентал
додуш чини понуду Србији, да се успо-
стави нормалан економски однос, и ми се
надамо да ће се добром вољом са обе
стране моћи доћи до прекида несрет-
ног царинског рата. Теже ће бити
извући се монархији из македонске ак-
ције, која није и требна ни Угарској, ни
Аустрији, а која је повод нашем непо-
вољном међународном положају, пошто
та акција дражи Италију, а изазива
неповерење балканских народа

лице иако их нико не види, ми смо робови
мада нас зову слободним људима.

— И сви тако?

— Да, сви! — одговори ткач, — и младо и
старо, и мушко и женско, и деца и старци. Нико
не мари за нас. По нашим закућима, без сунца,
лута беда са гладним очима а за њоме порок
са зверским лицем. Несрећа нас јутром буди,
а стид нас вечером прати. Али шта је тебе
то брига? Та ти ниси од наших, ти изгледаш
врло срећан.

И љутито се окрену бацајући чунак преко
основе. Млади краљ опази да тка са златним
нитима.

Ужас га спаде, и запита ткача:

— Шта то ви радите?

— Порфиру за крунисање младога краља,
— рече му ткач Али шта то тебе занима?

Млади краљ цвикну и . . . пробуди се у
својој соби; кроз окно пробијаше бледи месец
пливајући по тамном небу.

*

Краљ је опет заспао и уснио нов сан.

Лежао је, као, на палуби огромне галије,
стотине црних робова веслали су на њој, а
крај њега лежао је господар галије. Беше при-
као црно дрво а на глави му црвена као крв-
чалама. У ушима му велико сребрно прстење.

Робови бежаху, годи, само мало опасани
платном око бедара а сваки је био прикован
уз свога суседа. Жестоко сунце пекло их је;
црнци иђаху међу њима шибанућих коњским
бичевима. Веслали су славим рукама и отаски-
вајући тешка весла пресецали су таласе.

према монархији. Ту реформну ак-
цију, дакле, треба што пре завршити,
т. ј. скинути нам је с врата“.

Заједнички издаци. У четвртак по-
сле подне биће пуна седница угарске де-
легације. Заједнички министар финансија
Бурјан тражиће у тој седници да се о-
добри привремени буџет заједничких изда-
така на два месеца дана. Те предлоге ће
ужи одбор одмах претрести Аустријска
делегација мора у недељу прекинути свој
рад, да би аустријски сабор могао пре-
трести и одобрити од аустријске владе
ватражени привремени буџет.

Чеси за Словаке. У суботу чешка
напредна странка држала је свој конгрес
у Прагу, на којему је било преко 200 у-
чесника из Чешке, Моравске и Шлезије.
После подуже расправе закључили су, да
при идућим изборима ступе у савез са о-
сталим чешким странкама, али уз одржа-
ње свога страначког програма Конгрес је
ватим општо осудио поступање Мађара са
Словацима и решио, да изда брошуру на
француском језику о гођењу угарских
Словака Ту ће брошуру послати свој е-
вропској штампи.

Упад Арнаута на српско земљиште.
Из Београда јављају: — У последње време
учестали су напади Арнаута на српску
границу и српско земљиште. Пре неко
лико дана Арнаут су напали српску по-
граничну караулу „Јавор“, опљачкали је
и спалили је, а по пограничним селима
опљачкали и у Турску претерали више
стотина комада стоке и оваца. У овим пре-
падима на српско земљиште узимају у-
чешћа, поред Арнаута и погранични тур-
ски стражари, одређени баш да те упаде
спречавају!

Пре неки дан прешла је чета од 17
Арнаута српску границу и напала српску
граничну караулу „Преватовац“. После
дугог пушкарања, српска стража сузбила
је Арнауте натраг, на турско земљиште.
Од нападача Арнаута погинуо је један на
српском земљишту, што несумњиво до-
казује упад Арнаута на српско земљи-
ште.

Српски листови траже од владе и на-
родне скупштине, да се српска погранична
стража на турској граници увећа са не-
колико батаљона пешадије стајаће војске.

Енглеска и Немачка. Енглеска ми-
нистар трговине говорио је опширно о
енглеској трговини. Изнео је како енгле-
ска трговина неће имати никаква уштеба
услед нових законских одредаба, које се
тичу енглеске пловидбене трговине, шта
више она ће тиме добити још више полета
и служиће у питању сигурности целом
свету на углед. Не би било човечно ис-
кључити све странце из трговачке енгле-

Најпосле дођоше у малени залив и стадоше
мерити дубину воде. Три Арапа прискочише к
обали и бацеше копља у бок галије. Господар
галије дохвати лук и стрелом прострели грло
једном Арапину. Овај паде тешко на таласе
крај обале, а другови му побегоше.

Тек што спустише котву, донесоме дугачке
плетене лествице са привезаним оловом. Господар
галије причврсти лествице за две гвоздене
полуге па их пребаца преко ограде галије.
Тада дохватише једног младог роба, залушише
му брижљиво ноздрве и уши воском а о поја-
су везаше му тежак камен. Тешко се спустио
по лествици и нестаде га у мору. После неког
времена млади роб указа се из воде, носећи у
десној руци бисерну шкољку Робови примише
шкољку и опет га послаше у воду. Остали роб-
ови тешко су дремали на веслима. А гњу-
рач је једнако излазио из воде носећи
свагда дивну бисерну шкољку.

Напослетку донео је најлепшу шкољку од
свију, беше округла као пун месец а сијала је
већма него ли зорњача. Али лице у роба беше
страшно бледо и када је пао на палубу а крв
му шибу из ноздрва и из ушју. Задрхта је-
даред, дваред и — издахну. Робови га дохва-
тише и бацеше у море.

Господар галије насмеја се пређе и узне
шкољку. Разгледа је па рече: „Ово ће доћи
на скиптар младоме краљу.“

Млади краљ цвикну и . . . пробуди се. На-
пољу се блесало, звезде су већ трнуле.

ске марине. Енглеска нема разлога да се боји немачког бродарства, све докле не, док не би Немачка присвојила енглеска острва. Енглеска је на шест година појачала своју флоту са више бродова но што износи цела немачка светска утакмица са целим својим хвалисањем На пучини морској енглеска вештина и смелост надмашују те особине у целом свету.

Немачке странке у Аустрији. У Прагу држале су немачке странке конференцију и са ове издале су овај извештај: Заступници немачке аграрне странке, немачке напредњачке странке, слободних Великономаца и немачке пучке странке, искупуљени у Прагу, изражавају своје уверење, да немачки становници Аустрије сматрају за свој нарочити интерес, да се сви слободоумни и који немачки осећају немачки посланици удруже ради заједничке одбране немачких народних и политичких права. Данас искупуљени посланици у првом се реду обвезују, да ће на чешком покрајинском сабору настојавати, да већ на првој седници дође до тога удружења. Немце бираче у Чешкој пак позивају, да при будућим изборима за царевинско веће обвезу своје кандидате, да немачки посланици и на царевинском већу безусловно и свим силама настојавају, да дође до овог савеза. Скупљени посланици изјављују, да будуће изборе за царевинско веће овде заступљене странке сматрају за заједничку народну ствар. — Нема сумње, да је овај покрет Немаца у првом реду управљен против Словена, а нарочито против Чеха, но њиме уједно укажују и Словенима, шта треба да чине.

Хрватска и Славонија.

Саборска седница.

Јучерања саборска седница била је такође бурна, да је председник морао је трипут прекидати.

Када су прочитани прispели списи, председник изјављује, да је морао устројити саборску полицију због публике на галеријама, која се не само за време седница но и после ових понаша неуљудно.

Прелази се затим на дневни ред На дневном је реду продужење адресне расправе. Напредњак Бабић говори за одржање поравнања и да се Срби у Хрватској и Славонији признају као народност. У дужем говору полемисе са Старчевићанцима, затим препоручује адресу коалиције.

Франковац Писачић говори против Срба, одбија адресу коалиције и препоручује адресни надрт Старчевићеве странке.

После одмора говори Будисављевић. У својем говору вели, да не би никад могао бити члан Старчевићеве странке, јер данас у њу примају само ислужене Куеновце. На ово се изроди ужасна виба, те председник мора да одложи седницу на 10 минута. Бавјанин довикује Франковцима, да њихов лист прима субвенцију од босанске владе.

Када се седница поново отворила Франковац Иван Першић осврће се на упад, вели да је та тврдња неоснована и одбија је. Поново велика виба. Елеговић виче Магдићу: Варалице, хуло, лопове! — Винковић довикује Елеговићу: Ви не можете дати задовољштинне! Ви можете говорити само као хула, никада поштено! — Како виба бива све већа, председник поново прекида седницу.

Када се седница поново отворила Будисављевић продужује свој говор, те говорехи о Босни, вели, да би требало сав народ упитати, куда тежи, као што је коалиција упитала Далматинце, да ли желе, да се Далмација присаједини натраг. — Старчевићанци почињу поново вицати, те председник наређује одмор. Док посланици излазе из дворане, Заглука довикује Магдићу: Кукавица! Овај му пак одвраћа: Заврзаве!

После поновног одмора Будисављевић најзад завршује свој говор, одбија од себе тужбу недомољубља и пребацује Старчевићевој странци, да у својој адреси само за то не тражи одлучно, да се Далмација присаједини, што се то противи интересима бечке камариле.

Најзад говори Бајанин и вели, да Старчевићева странка нема још моралне квалификације, да се ограђује против потвора.

Седница је завршена у 2 сата.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. децембра

Отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дама 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем новембра истиче претплата, да изволе исту за време, за месец децембар обновили, како не би у шпљаву листа до прекидања дошло.

Дебреџинци у Београду.

Прошлого лета посетило је београдско певачко друштво Дебреџин, сада пак Дебреџинци хоће да врате ту посету. 9. о. м. браћа Фареди приређују концерт у Београду. Истога дана прispеће у Београд једна дружина из Дебреџана од 25 чланова, коју ће водити дебреџински велики жупан Золтан Веспреми. У Београду склопио се нарочити одбор, који ће дочекати госте. Како друштво, тако и штампа врло угодно говоре о овој посети Дебреџанаца.

Снег.

Мало подуже је дао чекати на себе, и тек синоћ, односно јутрос поздравио нас је први снег. Јутрос освануше бели кровови и човек тек гледајући овога правога гласника зиме, осећа да је наступела зима. После многих лепих јесењих дана, дође хладна непријатна киша која синоћ беше смешана са по којом пахуљицом снега, док најзад ноћас снег не преоте маха, те падаше у лепим сјајним пахуљицама. Дакле зима је ту са свима својим лепотама, а богме за многе и невољама.

Небогатов пред судом.

У Петрограду је пред војним судом отпочела расправа, против адмирала Небогатов, који је код Чусамса предао своју флоту Јапанцима. Пре но што је отпочело прслушавање сведока, Небогатов је замолио реч. Изнео је све околности и стање ствари, и свој говор завршио је овим речма: „Наје тешко, у ватри страсти умрети. Поњам, да два непријатеља једно друго уједају зубима, свањам и то, да војником пре његова погубљења овладају неки узвишени осећаји, јер држи да умире за једну свету замисао, па ма то и лажна била. Но у чусимском случају било је по све друкче. Једини ја имао сам да одлучујем о животу и смрти, ја сам био глава и мозак целине. Руководити ме је могао само закон, и ја сам морао да одредим, да ли је наш положај био такав у којем закон дозвољава предају. На оклопњача „Николају“ топови нису имали потребну даљину, „Орел“ није био ништа друго већ једна гвоздена маса, на којој се презаморена посада могла једва на ногама држати, на „Сенјавину“ била је артиљерија већ у пола упропаштена. Можда би 10—12 наших метака допрли до непријатеља, но какву би му штету могли нанети, кад смо већ дан пре сав материјал из наших муниционих комора испуцали били и постигли само то, да су наше најбоље оклопњаче пробијене биле, а непријатељ се другог дана појавио пред нас, као да иде на параду. Вели се, да су некоји официри били против предаје. Али сваки тај официр био је само господар над својим животом, дочим је Русија мени поверила више хиљада живота. Нисам мека срца, не би поштедео 50 хиљада живота, кад би било и од најмање користи. За чију сам љубав те младе људе требао да наведем на самоубиство? Да сам рекао Иванове, удави се, Петрове, уби се, Николајеву, баца себе у зрак, сви би они послушали, но каквим би правом издао ја ту заповест? Сам сам скинуо заставу и истакао знак предаје. Говори се да су официри протествовали против тога. Ја могу рећи само то, да сам ја био заповедник, у мојим рукама моћ.“ — При крају извештаја још се вели, како је глас Небогатова био дрхтао само онда, када је описивао страшно стање своје флоте.

Селидба у Америку.

Под тим натписом ваљани српски лист „Уједињено Српство“, што излази у Чикагу, доноси ово: „Силни народ грће овамо. То нису старци, него момчад у најлепшем јеку своје младости. Чам дођу у Њујорк или Балтиморе, агенти их распу по свима деловима Савезних Држава. Распу их по најважнијим кутовима ове туђе земље, где почињу да траже рада, нађу га и изгубе га. Онда чекају, пате се, чаме, болују и изумиру. Па и онима којима добро иде, од тога користи нема у нашој домовини, јер тим дуже овде живи, његова нога чвршће се лепи за ову земљу, коју дела Велики Океан и две трећине Европе од наше јадне домовине. Узроци селењу су познати. О њима се доста говорило и ми нећемо их на овоме месту ни да испитујемо. Наша је једина дужност, да упозоримо српске политичаре на ову опасност по њихов успех, којој треба за времена стати на пут. Наше је мишљење, да се у Хер-

пеговини, Далмацији, Хрватској и Славонији, одакле се највише Срби селе, установе савези против селења, којима ће бити задаћа, да пронађу средства за заустављање омладине на њиховим домаћим огњишима. Искуство је показало, да узвици „Не идите у Америку“ и страшење не само што нису зауставили селење, него су га још више умножили. Да се ставе на пут, потребна су, куд и камо радикалнија средства и озбиљна стварна помоћ заробљеној сиротињи, која оставља своје домаће огњиште, на кому су му прадедови делили и радост и жалост своје судбине.“

Судар бродова.

Јављају из Ливорна, да се пароброд „Сегеста“, који је носио исељенике, када је испловио из луке, сударио са грчким бродом „Лулом“, који је носио храну из Танганрога. „Сегеста“ је задобила велику рупу испод воде и потонула. И „Лула“ је оштећена. Мрнарари с оба брода, као и путници спасени су. Бродоломнике примио је брод „Оријон“, који је пловио према Напуљу.

Брзојави „Застави“.

Статли 28. новембра.

Ијава барона Ерентала.

Вудимпешта. У одбору за спољне послове угарске делегације изјавио је заједнички министар спољних послова барон Ерентал, да у погледу балканске политике више полаже на економске него на политичке односе. Истана је, да се последњих година у Италији опажа непријатељско расположење народа према нама, али је уверен, да ће се настојавањем обе владе створити срдачнији односи. Министар је изјавио, да одлучао очекује од српске владе, да ће ова стати на пут, ако агресивнији елементи буду покренули акцију против нашег положаја у окупираним крајевима

Руски цар за сиротињу.

Петроград. Цар је поклатио милијон рубаља сиротињи.

Изборна реформа у Аустрији.

Веч. У одбору горње куће за изборну реформу говорио је подробно министар-председник Бек о изборној реформи и ову препоручивао. Крај свега тога држи се, да су противници изборне реформе у већини.

Нобелова награда Русвелту.

Кристијанија. Нобелова награда за мир додељена је председнику америчких Сједињених Држава, што се заузимао, да се сврши руско-јатански рат.

Из угарског сабора.

Вудимпешта. У сабору се претреса прорачун земљорадње. Посланик Пап жељи да се изида канал између Дунава и Тисе. Посланик Мери доказује, да вође ридничке драже раднике из себичних циљева.

Француска и Италија.

Париз. Посланик Месини доказује да Француска не трожи више на утарђење своје јужно-источне границе, јер је с Италијом у добрим одношајима и може заштедити годишње 100 милијона.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 25. новембра 1906. године.

Пшеница прве каљвоће 13 к. 20 ђ. до 14 к. 40 п.
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. 50 пот.
Пшеница лакша 12 к. 10 п. до 30 к. — пот.
Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
Јечам 11 круна 20 пот. до 12 кр. 40 пот.
Зоб нова 14 кр. — пот. до — кр. — пот.
Кукуруз у зрну н. 8 кр. 20 п. до 6 кр. 40 п.
Кукуруз у клину в. — кр. — п. до — кр. — п.
Маст 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланна 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланна паљена 132 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи угојени тешки 94 до 96 пот.
Свињи средњи . . . 90 до 92 „
Свињи лаки . . . 86 до 88 „
живе мере.
Теоди 900 п. до 112 пот. по кили
Јагањци — к. до — к. по пару
Овци 32 кр. до 48 кр. по кили.

100 кили

Изнање.

Многи се на мене обраћају и траже или I. или II. издање мога „Гумача“, па с тога стављам свима до знања, да је I. издање у великог часпачано, а II. издање није штампано, јер хоћу да сачекам, док прође претрес нових законских предлога у сабору, што долази.

Рума, 21. новембра (4. децембра) 1906.

Др. Жарко Миладиновић

Дописне карте

СА СЛИКАМА.

Поводом 40-годишње прославе „Заставине“ препоручујемо ове дописне карте.

- 1.) Др. Световар Милетић из доба када је покретао „Заставу“ 1866. год.
- 2.) Др. Световар Милетић из год. 1901. (Последња слика).
- 3.) Др. Световар Милетић у вацком затвору 1871. год.
- 4.) Гига Гершић из доба, кад је био главни сарадник „Заставе“ (1866. године).
- 5.) Лаза Нанчић, некадањи уредник „Заставе“.
- 6.) Први број „Заставе“ од 9. фебруара 1866. год.
- 7.) Свечани број „Заставе“ на дан четрдесетогодишњице 24 сеп. 1906.

Цена је свакој појединој карти 6 потура, 100 комада 4 круне. Такође може се добити књижица „Др. Световар Милетић“ успомене о његовом животу и раду. Написао Гига Гершић на 83 стране. Цена 1 круна 20 потура. Све ове порудбине отправља Коета Лера Нови Сад.

НОВО ОТВОРЕНА

помодно-мануфактурна и платнарска трговина

Дунђерова и Ралетића

„код златног ОРДА“ у Новом Саду, „код златног ОРДА“

на ћошку главне и ћурчинске улице преко од епископског двора.

Велики избор свиле, штофова за мушка и женска одећа, сваковрсних мараме, делена, батиста, цица, зефира, моллона, паркета и конофоса; за тиж. атласа и сатена за јоргане, штофаних и чипканих завеса, гарнитуре за постеље, готових јоргана у разним бојама, кончаног и памучног платна и шифона по разне цене.

Цене су врло умерене и утврђене, послуга солидна, брза и тачна.

Нарочито упозоравамо п. и. грађанство на велики избор у мушким штофовима.

Молећи да нас посетом удостојите

јесмо с особитим поштовањем

Дунђеров и Ралетић

1441 16-20

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОЈА

1588 5

15.000 марака за писма

разних, ретких, уз гаранцију да су праве, неповређене, на жељу шаље на углед и избор уз 80-70% попушта, као и целе комплете и исечке.

A. Weisz, Wien, I. Adlegasse 8. Куповање. Библијала у Лондону 1576 4-6

Стечај

на место управитеља српске народне позоришне дружине.

Према одлуци скупштинској расписује се стечај на место управитеља српске народне позоришне дружине.

Годишња је плата управитељу 3000 круна.

Ко жели то место тражити, ваља да докаже, да има потпуног знања и умења у свима позоришним стварима као и стручну способност за вршење управитељске дужности.

Рок стечају овом траје четири недеље дана од дана кад овај стечај први пут изађе у новинама.

Молбенице с доказима о траженој способности ваља послати до одређеног рока управи српског народног позоришта у Новом Саду.

Молбенице, које стигну после истеклог стечаја, не ће се узимати у обзир.

Из седнице управног одбора „Друштва за српско народно позориште“ у Новом Саду 25 новембра (8. децембра) 1906.

Сава Петровић с. р. Начеоник: А. Хаџић с. р. секретар. 1642 1-3

Стечај

Расписује се стечај на новоустановље по учитељско место у Ст. Паланци (Palánka В. В. v. m.) са следећим беривом:

- 1.) годишња основна плата К. 1000
- 2.) у име станарине, док црквена општина не би у нарави стан набавила годишње К. 160 3) у име огрева годишње К. 40. 4.) За држање повторне школе кад буде на реду К. 80. Дужности су прописане школском уредбом од 1872. год. Рок је стечају 6 недеља дана рачунајући од првог уврштења у „Школском Листу“.

Првенство ће имати музикални надтицатељи. Који ово место получати жели, нека се до горереченог рока са добро и правилно изструктурираном молбеницом обрати на месни школски одбор или на потписаног председника

Ст. Паланка 26. новембра (9 децембра) 1906

Председник школског одбора:

Душан Јаблановић с. р.

1642 1-3

парох.

Константин Јанковић с. р.

перовођа.

Јавна захвала.

Приликом смрти наше добре и никад небрављене матере, сестре, и пунице

МАРИЈЕ УД. ПЕТРОВИЋ

овим путем изричемо најтоплију захвалност пре часном г. Милошу Милошевом цароу чаковачком, који је чинодејствовало при упоку и опелу и у лепој беседи иставао врлине наше добре и ретке матере. Хвала нека је српском певачком друштву чаковачком, које је из поштовања према матери свога хоровађе спровод увеличало, као и члану певачког друштва г. Владимиру Чарнићу, који је том приликом хоровађу заменио. Нека је хвала свом чаковачком грађанству, које је у лепом броју на упоку учествовало, и нашу добру матер до вечне јој куће отиратило. Исто тако нека је хвала, свима онима, који су нам писмено или усмено своје саучешће изразили.

У Чакову 24. нов. (7. децембра) 1906 год.

1644 1-1

Ожалостљена породица.

ЖИТАРСКО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Јефтине Дстоића

У РУМИ

потребује једног млађег мануфактурног помоћника. Првенство има онај, који српски, немачки и мађарски говори.

1634 3-3

AUBERTIN „FLEUR d'ORANGER“

француски шампањац.

Једна боца 7 круна.

Искључиво се добија код **БРАЋЕ ВАГНЕРА.**

Трговина деликатеса и вина.

Нови Сад.

Телефон број 105.

1440

9-10

Телефон 692.

Боја „ГО“

најбоља је за бојадисање косе, браде и бркова; прва, дундобраун лихтбраун. 1 картон са упутством 3 круне. Ко пошаље К 310 добија франко. Доплатом 1 круна скупље.

Стовариште за Србију и Бугарску 1621 4-10

Београд:

Кназ Михајлова улица бр. 47. Краљ Миланова улица бр. 14.

Краљ. српски дворски фризер

Ђраћа Ј. Димић

Телефон 692.

Основана 1870. године.

ПРИМА:

Улоге на књижице по 4%, „недељне улоге“ по уделу 50 потура недељно са 4%. Порезу на камату плаћа сам завод.

511 49-

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЉУ

У НОВОМ САДУ,

Ћурчијска улица број 6.

Основана 1870. године.

ИЗДАЈЕ:

Зајмове на менице, обвезнице и на непокретно имање под најповољнијим условима.